

ABONAN

Pe un an

Pe jumătate

de an

Exemplarul

539 On. Biblioteca Univ. din Cluj e. ex.

Cluj

3 Lei

LUPTĂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONALȚĂRĂNESC ARAD

REDACTIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Ave Caesar!

Maieștri cari acum un an provocară amânarea proclamării de rege a Prințului Carol, acei cari îl salutau pe Principea pe un membru al Regentei și declarau că nu vor servi pe Carol al II-lea sub nici o condiție, acei cari l-au alungat, acum cinci ani și cari s-au opus cu atâta amarnică înverșunare reîntoarcerii Lui, acei cari îl socoteau pierdut cari îl batjocoreau în jurnalele lor, în broșuri reviste și cărți, aceia pregătesc, pentru ziua de 8 Iunie, aniversarea reîntoarcerii Lui, o mare sărbătoare.

Întreaga națiune stă uimită în fața acestei pângăririi a sărbătorii pe care o vrea singură, căci ea singură și-a prilejuit-o. Națiunea singură nu și-a strămutat dragostea ce purtase Prințului pribeag, ea îl învăluie în nemărginita sa iubire într'un val de basme și tot ea nutrește, cu o perseverență nădejdea de a-l revedea și a-l avea de domnitor.

Astăzi după un an de zile, de când îl avem Rege, când în jurul Tronului mișună, cu limbi scoase, gata să lingă picioarele scaunului, acei cari odată scui-pau tot, națiunea privește cu încredere, în înțelepciunea sa, cu gândul împietrit în hotărârea de a fi alături de El, gata să facă zid în jurul său când blestema-ta camarilă, în îmbălata-i sete de a stăpâni, de după culise, va căuta să pângărească, încă odată, tronul sau când dușmani declarați vor vrea să-l clatine. Ca unul, acest popor, sleit de falșii săi conducători, va sări să-și apere Rege, Tron și Patrie, dus de dragostea ce o are către Rege, de încrederea ce o are în vrednicia Lui de a-l conduce și de hotărârea de a avea o patrie liberă în care să se conducă singur.

Și până în momentele grele, cari fără îndoială vor veni, când fiecare fiu al națiunii va merge cu cap ridicat și piept oțelită moară pentru Regele Său aceiași națiune să apleacă smerită-răbdătoare și cu încredere la picioarele Tronului asigurând pe Rege că ea, unica va fi mereu alături de El, li va păstra aceeași dragoste nestrămutată, același devotament de care numai ea este capabilă.

Cu sufletul și inima plină de cele mai pure sentimente de loialitate, națiunea fericită că-l are în mijlocul său strigă din răspuțeri, azi la 8 Iunie:

Trăiască Regele!

Un cuvânt către alegătorii din județul Arad

Iubiți Țărani,

Acum că sau terminat alegerile pentru Cameră și Senat îmi țin de datorie a Vă mulțumi, în numele meu și a Vrednicilor mei tovarăși de luptă, pentru frumoasa izbândă ce ați obținut, voi iubiților alegători, membri ai partidului Național-Țărănesc, în aceste alegeri nedorite.

În mai puțin de 12 ani am avut 7 alegeri generale; ori conform Constituției Țării 7 alegeri se fac în 28 de ani. Ce dovedește acest trist fapt? Că nici în al 13-lea an după unirea tuturor Românilor, viața de Stat încă nu a intrat în făgașul ei normal și că va trebui încă mult timp până când se vor liniști spiritele și se va începe adevărata muncă constructivă bazată pe înfrățirea sufletească și solidizarea tuturor.

Alegerile acestea, după cum cu mare alai s'a anunțat, s'au făcut în semnul destinderei între partide și pentru înfrățirea tuturor forțelor naționale. Ori, după cum ați văzut, s'a întâmplat chiar contrarul. Dușmanul de moarte al românului: zavistia și ura dintre frați a făcut adevărate ravagii. În județul nostru zece partide române au stat față în față ca dușmani de moarte înjurându-se, batjocorindu-se, amărându-vă inimile voastre cinstite și curate; iar ungurii și-au strâns toate puterile într'un singur mănunchiu bucurându-se de cearta noastră și făcându-și mai departe planurile lor, cari numai prietenoase nu pot fi.

În loc de partide serioase de guvernământ avem un ghiveci național, cum nici odată nu a fost în România, iar Hidra bolșevismului curajos își ridică capul și rânjește asupra prăzii și așteaptă momentul să intre în incinta Parlamentului Român în anul Domnului al treisprezecelea după Unirea tuturor românilor într'un Stat frumos și independent.

Partidul Maghiar, deja temerar, în decursul alegerilor, a răspândit un manifest clandestin în care spune, că a sosit ziua de eliberare de sub teroarea valahilor, că Ardealul este o parte sfântă din Țara Ungurească, că trebuie să scape de sub picioarele Valahilor și că trebuie să se unească cu frații lor de peste Tisza, cu ori și ce sacrificii, fie chiar cu sabie și sânge.

Iată unde am ajuns cu alegerile conduse fără pregătire sufletească, contând pe zăpăceala și confuzia alegătorilor! Va avea Guvernul trista satisfacție, că într'adevăr a zăpăcit și a dușmănit pe români, a trezit și a solidarizat pe unguri, a deschis calea spre Parlamentul României Mari Bolșevicilor și a slăbit rezistența Națională?

Se zice, că lumea se guvernează cu puțină înțelepciune. Nu am crezut, că Guvernul nostru va renunța și la această mică doză de înțelepciune.

Ce misiune frumoasă putea avea, un I. C. Brătianu, care a avut onoarea să proclame Războiul întregirii Neamului, un General Averescu sau un mare savant Iorga!

Puteau solidariza toate forțele vii ale neamului dacă își înțelegeau datoria față de Patrie. Dar Ei au pornit un război sălbatic în contra partidului național-român, care înainte de unire simboliza și sintetiza întreg poporul românesc din Ardeal și Banat și astăzi, după fuziunea cu Partidul Țărănesc, întruchipează, în mod strălucitor, unirea tuturor românilor. Deși toate atacurile au fost zadarnice și respinse întotdeauna, lupta contra noastră nu a încetat și mă tem că nu va înceta încă multă vreme.

Ați rezistat cu bărbăție și eroism, voi, iubiți alegători din județul Arad. Ați fost conștienți de importanța istorică și geografică a județului Vostriu, de unde a răsărit cele mai generoase lupte naționale, și, ați învins!

Unsprezece partide s'au năpustiit asupra voastră ca și Hunii și Tătarii exploatănd, în mod criminal, criza economică și marea sărăcie, în care vă zbateți, și cu toate că guvernul a exercitat o teroare ce amintea vremurile liberale și prin dizolvările consiliilor comunale a încercat a învrăjbi toată populațiunea, voi, totuși, ați dat partidului Național-Țărănesc la Cameră optsprezecemii, la Senat zecemii, voturi curate românești, răcoritoare ca roata din Cer!

Soarele strălucitor a pornit dela voi, bravi Hălmașeni, dela poalele Munților Apuseni, din Cimitirul dela Tebea, unde la umbra Gorunului lui Horia își odihnește oasele trudite Avram Iancu, Craiul Munților, Duhul Sfânt al lui s'a coborât asupra întregului județ, peste dealuri, văi și câmpii. Valea Murășului și satela din dealurile lui au simțit fiorul trecutului glorios, când Horia cu ostașii lui în urmă cu un Veac și jumătate va rupt lanțurile iobăgiei.

Toți ați simțit că aveți o datorie. Sfântă de a apăra patrimoniul național, moștenit dela acești Eroii mucenici al căror madatar este partidul Național-Țărănesc.

Am luptat cu voi împreună 43 de ani, am împărtășit cu voi toate suferințele voastre, nedespilit am fost de voi și voi m'ați înțeles. De aceea, cu tovarășii mei împreună, Vă aduc prin osul recunoștinței și admirațiunii mele. Imi plec cu smerenie genunchi înaintea atotputernicului, care mi-a hărăzit fericirea de a vedea la bătrânețe poporul, pe care atât de mult îl iubesc și l-am iubit, tot atât de viteaz, treaz, înțelept, bun și încrezător în destinele sale care va fi pururea cea mai bună cheazăte a unirii, care s'a înfăptuit mai ales prin suferințele, vrednicia și vitejia lui.

Dr. Ștefan C. Pop.
președintele organizației Partidului
Național-Țărănesc din județul Arad

Către Alegătorii plasei Hălmași, Vărfuri și Gurașonului.

Imprejurare în afară de voința mea a adus cu sine ca de astădată să nu fiu candidat de deputat în județul Arad, candidat al plasei Hălmașului, în care aproape 10 ani de zile am depus efortul și munca pentru a Vă ridica din mizerie și îmbunătăți soarta.

Cu cea mai mare bucurie și măn-

drie am văzut că cu toate că am lipsit de pe lista candidaților, cu toți stând în jurul partidului național și al crezului lui politic nu v'ați părăsit steagul ci strâns uniți la luptă contra guvernului desunirii naționale, vă ați votat pentru partidul național-țărănesc, pentru roată,

care a fost împiedicată în mersul ei spre propășirea neamului și a țării, pentru înaintarea D-Voastre Frații Hălmașeni, Ciuceni și Gurașonjeni.

Acela care n'a fost mai de aproape, acela care desinteresat-a luptat pen-

Continuare în pagina III

Către Alegătorii plasei Hălmeagi, Vărfuri și Gurahonțului.

Continuare din pagina I.

tru voi, care și a închinat viața pentru ridicarea oropsișilor și celor săraci și lipsiți de drepturi a luptat, vine azi să vă mulțumească pentru creștințea și însuflețirea care ați depus în aceste lupte electorale.

Nu m'am depărtat de voi. Inima mea, sufletul meu, a fost, este și va fi cu voi.

Fiiți siguri că atunci când veți cere pe vechiul vostru deputat, el va fi cu voi și va lupta pentru drepturile voastre.

Pentru neclintita voastră încredere în steagul și crezul politic al partidului național-țărănesc, vă mulțumesc din tot sufletul, cerându-vă și pe mai departe toată încrederea Al vostru fost deputat

Alexandru Vlad.

Un semnificativ examen al conștiinței naționale

— Infrângerea d-lui Iorga la Alba și a d-lui Argetoianu la Dolj. —

Se știe că în județul Alba lupta s'a dat între d. Iuliu Maniu și d. N. Iorga. Profesorul se aștepta ca aci, în acest județ să dea lovitură de grație d-lui Iuliu Maniu. Rezultatul alegerilor din 1 Iunie a stricat însă toate socotelile discipolului d-lui Argetoianu. Cu drept cuvânt d. Iorga se poate socoti un discipol al aceluia în electoraleasca știință, atât de bine asimilată de „profesorul“ Argetoianu. Elevul nu și-a făcut bine socotelile și a căzut la examen. D. Iorga a obținut oabea un număr rușinos de voturi — 9664 — față de covârșitorul rezultat ajuns de d. Maniu. Cele 17.580 de voturi date acestuia este un examen semnificativ al conștiinței naționale și o dureroasă și inconsolabilă infrângere pentru d. Iorga. Cel ce odată ne categorizase de „învinși“ și „fără dreptul de a guverna“ asociindu-se teoriei lansate de Mareșalul Averescu, a primit cu promituție și fără temere răspunsul cuvenit.

Cei din Alba au dovedit că Ardealul, s'a unit cu patria mamă pentru a fi de opotrivă îndreptățit, guvernat și liber cu toți fiii țării și nu tolerează să i se arunce calomni, să fie bârfit și batjocorit de nimenea. Spiritul regionalist de care e încălzit d. Iorga-Argetoianu s'a frânt. Județul Alba este ecoul întregului Ardeal și o prețioasă învățătură pentru toți cari propagă ideea regionalismului.

O infrângere a suferit și d. Argetoianu, la el acasă, în județul Dolj. Lista guvernamentală pe care figurau toți prietenii d-sale a fost respinsă de populație. Opoziția a intrunit 37.022 voturi. A trebuit să intervină jandarmii, agenții electorali, administrația ca guvernul să și poată asigura cinci locuri, restul de cinci revenind opoziției. D. Argetoianu primi astfel, și el, o lecție binemeritată dela electorilor doljeni, la care nici mort nu s'a așteptat.

Rezultatul alegerii de deputați în Ardeal

Județul-Alba: guvernul 9664, național-țărăniștii 17.580.
Bihor: guvernul 23.143 național-țărăniști 15.492.
Brașov: guvernul 16.789 național-țărăniștii 3.402.
Caraș: guvernul 12, 162, național-țărăniști 19.259.
Cluj: guvernul 10.364 național-țărăniști 10.552.
Cluc: ungurii au luat majoritatea de 9771 cu 3 mii mai mult ca guvernul.
Făgăraș: guvernul 6.523, național-țărăniștii 4.903.
Hunedoara: guvernul 12.374, național-țărăniști 22.798.

Mureș: guvernul 13.425, național-țărăniștii 5.150.
Năsăud: guvernul 8.867, național-țărăniștii 5.288.
Satu-mare: guvernul 5.623, național-țărăniștii 7.036
Someș: guvernul 10.799, național-țărăniștii 7.523.
Sibiu: guvernul 16.554 național-țărăniștii 9.397.
Târnava-mare: guvernul 16.996, național-țărăniștii 1950.
Turda: guvernul 11.354, național-țărăniștii 6.664.
Târnava-mică: guvernul 10.775, național-țărăniștii 5.162.
Timiș-Torontal: guvernul 38.490, național-țărăniștii 9.500.

Situația partidelor extremiste

Comuniștii au primit voturi afară de Arad, în Bihor: 9077, Cluj 2442, Hunedoara 2.290, Mureș 4.983 Satu-mare 2.904, Severin 2108 Timiș 10.007 în celelalte orașe și în vechiul regat numărul lor variază între 400 1000.

Antisemiții: Botoșani 10.307, Băcău 2.688, Baia 6.869 față de 10 mii ale guvernului. Cahul 1.193, Cluj 744, Lăpușna 1.256 Suceava (cel mai mare număr) 8.754 față de 5.292 ale guvernului, Satu-mare 1.257, Rădăuți 10.073 Orhei 4005, Neamț 2.739 Tighina 1627 Vâslui 2428.

Astfel cifrele dovedesc în deajuns afirmațiile d-lui Iuliu Maniu făcute înainte de alegeri că partidele extremiste vor stoarce voturi pe țara întreagă, ceace lasă larg deschisă poarta de intrare în parlamentul țării, mărind pericolul național.

Antisemiții au câștigat un teren ferit în Moldova, Basarabia și Bucovina iar comuniștii în Ardeal, majoritatea celor din urmă fiind recrutată exclusiv din rândurile minorității maghiare.

După alegeri. Țărănimea a rămas credincioasă d-lui Iuliu Maniu. -

Actul întâi a grandioasei piese s'a jucat. Regisorul, Argetoianu, se poate felicita, căci punerea în scenă s'a făcut precis după indicațiile dsale, iar succesul este acela dorit și voit. Guvernul, recte d. Argetoianu, a obținut majorității. Nu însă pretutindeni. Se vede că mecanismul pus în funcțiune de dsa n'a funcționat destul de bine. Specialiștii electorali, instalați în prefecturile de județe și plățiți din creditele nou deschise, jandarmii și agenții provocatori n'au reușit să convingă populația întregii țări de utilitatea uniunii Iorga-Argetoianu, care s'a mai zis și uniune națională.

Cu toată campania de ponegrire du să inpotriva partidului național-țărănesc cu toate mijloacele medievale întrebuițate în campania electorală, populația din foarte multe județe s'a pronunțat hotărât pe lângă acest partid asigurându-i în ciuda administrației, în ciuda perfecțiilor cu denunțuri ticluite majorității zdrobitoare.

Ardealul a rămas credincios, și de data asta, ilustrului bărbat de stat d. Iuliu Maniu, și d. Iorga își poate schimba compresele de mii de ori la zi, infrângerea dsale din județul Alba nu o va uita niciodată. Lovitură ce i-au aplicat-o bravii ardeleni din jurul Alba-Iuliei, este un răspuns dragostei ce poartă d. Iorga ardelenilor. 17000 de voturi pentru național-țărăniști cu Iuliu Maniu în cap și 9000 pentru guvern când cap de listă este însăși șeful guvernului d. N. Iorga. Și asta

atunci când guvernul național-țărănesc cedează locul în vremuri de conjuctură economică foarte tristă. A, dar românii ardeleni, știu cărei împrejurări să-i atribuire grava situație economică. Ardealul, de o cultură mai înaintată ca ori care altă provincie, nu inghite orice morcov, administrat de d. Argetoianu, prin agenții săi electorali, că situația economică actuală este creațiunea partidului național-țărănesc. Ardealul n'a uitat guvernăriile liberale în timpul cărora jaful nu cunoștea margini. Ardealul știe că criza băntue în toată Europa și se întinde peste tot globul.

Dar în județul nostru?! Țărănimea este conștie. Ea știe că partidul național-țărănesc s'a născut din nevoile sale, că acest partid se sprijinește numai pe ea, că este al ei. Campania inversunată, jurubul administrativ n'a putut produce miracolul pe care l'ar fi vrut d. Șişteț și fripturii grupați în jurul farfuriei dsale. Partidul național-țărănesc obține aproape 18000 voturi, iar guvernul, ceace ce nu i s'a întâmplat nici nui guvern n'a obținut cele 40% voturi pentru a avea majoritatea absolută. Populația din județ a știut să fie mai deamnă decât mulți dintre intelectualii și nu s'a lăsat nici intimidată, dar nici ademenită. Conducerea partidului național-țărănesc înregistrează cu satisfacție acest succes, pe care înainte de alegeri prea mulți i l'au contestat.

Teroare în întreaga țară. Organele administrative din nou puse în slujba fărădelegilor.

Guvernului i-ar plăcea să afirme că alegerile au decurs în cea mai perfectă liniște, fără influința organelor oficiale și fără teroare. Departe de a afirma neadevăruri lăsam să glăsuiască faptele cari s'au petrecut în Ardeal și vechiul regat. Cazul dela Bihor unde a fost grav bătut socialistul Dr. Rosvan Eugen despre care s'a svonit în ultimul timp că ar fi decedat, e și acum foarte proaspăt și desigur că va avea un neplăcut ecou la constituirea parlamentului. La Buzeu deasemenea au fost bătute zeci de cetățeni de către cete de bătauși recrutați pe bani de oamenii faimosului Argetoianu. S'au petrecut samavolnicii în jud. Timiș, unde alegătorii au fost oprți dela vot de către cordoanele de jandarmi postate la 3 Km. de localul de votare. Chiar d. Sever Bocu a avut un grav incident cu jandarmii în o comună din județ.

și la Sibiu unde d. Tilea a fost împedecat de jandarmi de a se duce la secția de votare din Poeni. La Târnava-Mică toți delegații și asistenții național-țărăniști au fost arestați. În alte județe din vechiul regat barierele de vamă au fost închise, ceace a făcut pe d. Gh. Brătianu să protesteze contra fărădelegilor. Astfel s'a petrecut la Ismail și mai ales în nordul Moldovei. D. Dr. Lupu, și el, a trimis Regelui repetate telegrame de protestare împotriva neiertatelor violente oficiale.

Cazurile sunt numeroase și culminează în arestarea d-lui Mihalache în timpul campaniei electorale. Violentele, bătăile și abuzurile săvârșite au determinat partidele de opoziție să facă o serie de contestații și peste 80 de procese pentru abuz de putere contra autorităților administrative.

Cei cari își aduc aminte de alegerile libere din 1928, de sub guvernul național-țărănesc au puțința să compare cele două alegeri și desigur că concluzia generală va fi că actualele alegeri nu reprezintă adevărata voință a țării. Cu toate aceste violente partidul național-țărănesc pornit singur în alegeri și luptând cu toate pedecile și șicanele jandarmilor, au putut repurta un rezultat zdrobitor și neașteptat pentru guvern. Tembelisnul oficial din aceste alegeri vor fi bine puse la punct în parlament de reprezentanții partidului național țărănesc încă în prima sesiună și va fi pus în cunoștință și M. S. Regele de toate abuzurile săvârșite pe cari d. Argetoianu le ascundă și le tănuște.

Banditismele cari au luat proporții la Caliacra au determinat pe d. Gafencu candidat naț. țăr. să se adreseze telegrafic Regelui, arătând în telegramă teroarea insuportabilă a guvernamentalilor. În Severin candidații opoziției au fost întimpinați de baionetele jandarmilor cari au amenințat cu împușcarea. Un episod interesant s'a petrecut în Banat unde șeful de cabinet a ministrului Manoilescu care a venit să facă propagandă pentru guvern a fost oprit și secvestrat bânuit fiind de jandarmi că e un membru al opoziției. A trebuit să se facă intervenții telefonice pentru a fi lăsat în libertate. Deasemenea s'au desfășurat abuzuri

